

«Тасдиқ мекунам»
Ректори Донишгоҳи миллии Тоҷикистон,
д.и.и., профессор Хушвахтзода Қ.Х.

соли 2023

ХУЛОСАИ

Шурои олимони факултети баҳисобгирӣ ва иқтисоди рақамии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

Диссертатсия дар мавзӯи «Таҳқиқи иқтисодӣ-омории бозори меҳнати минтақавӣ (дар мисоли вилояти Суғд)» аз ҷониби Мачидов Абдулмачид Абдухамидович дар кафедраи омори Донишгоҳи миллии Тоҷикистон иҷро гардидааст.

Мачидов Абдулмачид Абдухамидович соли 2003 факултети Баҳисобгирию иқтисодии Донишгоҳи миллии Тоҷикистонро аз рӯи ихтисоси омор хатм кардааст.

Ҳангоми иҷрои диссертатсия Мачидов Абдулмачид Абдухамидович ҳамчун муаллими калони кафедраи омори Донишгоҳи миллии Тоҷикистон фаъолият намудааст.

Роҳбари илмӣ - Собирзода Нуралӣ Миралӣ – доктори илмҳои иқтисодӣ, профессори кафедраи баҳисобгирии бухгалтерии ДМТ, муовини аввал, муовини ректор оид ба таълими Донишгоҳи миллии Тоҷикистон.

Мачидов А.А. тӯли солҳои 2018-2021 ҳамчун унвонҷӯи кафедраи омори Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ба қайд гирифта шудааст.

Шаҳодатнома оиди супоридани имтиҳонҳои номзадӣ аз ҷониби шуъбаи омодакунии кадрҳои илмӣ ва илмӣ педагогии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон оиди тасдиқи супоридани имтиҳон аз фанни забони англисӣ баҳои 4, таърих ва фалсафаи илм протоколи баҳои 5, ихтисос баҳои 5. Маълумотномаи № 37 дода шудааст.

Аз рӯи натиҷаҳои экспертизаи диссертатсия дар мавзӯи «Таҳқиқи иқтисодӣ-омории бозори меҳнати минтақавӣ (дар мисоли вилояти Суғд)» хулосаи зерин бароварда шуд.

1. Мубрам будани мавзӯи диссертатсионӣ

Мақсади таҳқиқоти диссертатсионӣ аз омӯзиши асосҳои назариявӣ ва методологии таҳқиқоти иқтисодӣ-омории вазъи бозори меҳнат, таъсири шароит ва омилҳои таъсиррасон, хусусият ва

қонуниятҳои тағйирёбии миқдорӣ ва сифатии бозори меҳнат вобаста ба макон ва замон дар мисоли вилояти Суғд иборат мебошад.

Дар мавриди таҳқиқот ҳадафҳои гузошташуда имкон медиҳанд, ки вазифаҳои зерин ҳалли худро ёбанд:

- дар заминаи омӯзиш ва натиҷагирии муносибатҳои назариявӣ оид ба мафҳуми бозори меҳнат ва бозори меҳнати минтақа, пешниҳод намудани мафҳуми омории онҳо дар шароити рушди иқтисоди минтақа;

- муайян кардани вазифаҳои асосии омӯзиши фаъолияти бозори меҳнати минтақа ва марҳилаҳои таҳқиқоти омории он, пешниҳоди низоми нишондиҳандаҳои омории бозори меҳнати минтақа, гуруҳбандӣ ва усулҳои ҳисоби онҳо дар шароити рушди иқтисоди минтақа;

- ошкор кардани дараҷаи тағйирёбии нишондиҳандаҳои омории бозори меҳнати вилояти Суғд ва таъсири онҳо ба сатҳи некуаҳволии аҳоли;

- таҳқиқи минтақавии нишондиҳандаҳои асосии бозори меҳнат, ошкор кардани тафовут ва хусусияти онҳо;

- муайян намудани шароит ва омилҳои асосии таъсиррасон, коркарди модели мувофиқи иқтисодӣ-оморӣ дар самти таҳқиқоти омории бозори меҳнати вилояти Суғд ва ояндабинии нишондиҳандаҳои он.

2. Мутобиқи ихтисос аз номи мавзӯ ба шиносномаи ихтисос ва муҳтавои диссертатсия

Диссертатсияи Мачидов Абдулмачид Абдухамидович дар мавзӯи «Таҳқиқи иқтисодӣ-омории бозори меҳнати минтақавӣ (дар мисоли вилояти Суғд)» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.08.01 – Омор мувофиқат мекунад.

Натиҷаҳои дар таҳқиқот аз ҷониби муаллиф бадастоварда ба бандҳои шиносномаи ихтисоси зикршуда мувофиқат мекунад. Натиҷаҳои диссертатсия дорой аҳамияти илмию амалӣ буда, ба рушди илми иқтисодӣ саҳм хоҳад гузошт.

3. Алоқамандии мавзӯи диссертатсия ба самтҳои афзалиятноки рушди илм, техника ва технология дар ҷумҳурӣ

Мавзӯи диссертатсия ба самтҳои афзалиятноки рушди илмҳои иқтисодӣ дар ҷумҳурӣ, аз он ҷумла ба самтҳои гуногуни иқтисодии милли, ҳамчун баланд бардоштани таҳлили оморӣ ва сифати хизматрасонӣ ба аҳоли, ки дар Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 ҳамчун самтҳои муҳим муайян гардидаанд, робита дорад.

4. Мутобикати теъдод ва мазмуни интишороти натиҷаҳои илмӣ ба муҳтавои диссертатсия ва автореферати он

Муқаррароти асосӣ ва ҳулосаҳои диссертатсия дар 11 қори илмӣ, аз ҷумла 7 мақола дар маҷаллаҳои тақризишавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр гардидаанд, ки ба талаботи банди 35-уми Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ (дотсент, профессор), ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26-уми ноябри соли 2016, №505 тасдиқ шудааст, мувофиқат мекунад.

Номгуи муҳимтарин қорҳое, ки моҳияти илмии диссертатсияро инъикос менамоянд:

А) Интишорот дар маҷаллаҳои тақризишаванда, ки аз ҷониби ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсия шудаанд:

[1-М] Маджидов А.А. Старение население в Республике Таджикистан / М.А. Эргашева, А.А. Маджидов // Вестник таджикского национального университета (Научный журнал). Серия экономических наук. – 2012. – № 2/5 (92). – С. 15-19.

[2-М] Маджидов А.А. Основные факторы влияющие на здоровье населения / М.А. Эргашева, А.А. Маджидов // Вестник таджикского национального университета (Научный журнал). Серия экономических наук. – 2014. – № 2/10 (152). – С. 286-290.

[3-М] Маджидов А.А. Динамика основных факторов воспроизводственных процессов населения в республике Таджикистан / А.А. Мачидов // Вестник таджикского национального университета (Научный журнал). Серия экономических наук. – 2017. – № 2/1 (217). – С. 60-63.

[4-М] Мачидов А.А. Ҷанбаҳои назариявии таҳқиқоти омории бозори меҳнат / А.А. Мачидов, Ф.М. Аҳмадов // Паёми Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон. – 2018. – № 4 (25). – С. 127-133.

[5-М] Мачидов А.А. Таҳқиқи иқтисодӣ-омории таркиб ва шумораи захираҳои меҳнатӣ ва пешгуи онҳо / С.С. Мирзоев, А.А. Мачидов // Паёми Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон. – 2020. – № 2 (31). – С. 81-84.

[6-М] Мачидов А.А. Татбиқи усули индекси таҳлил дар омӯзиши таркиби бозори меҳнат / А.А. Мачидов // Паёми Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон. – Душанбе, 2022. – № 4/1 (43). – С. 138-142.

[7-М] Мачидов А.А. Истифодаи моделҳои иқтисодӣ-оморӣ дар таҳқиқи нишондиҳандаҳои бозори меҳнати вилояти Суғд / Н.М. Собирзода, А.А. Мачидов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – Душанбе, 2023. – № 1. – С. 11-19.

Б) Мақолаҳо дар дигар маҷаллаҳо ва маҷмуи маводҳои конференсия:

[8-М] Маджидов А.А. Стратегический план развития информационной системы медицинской статистики в Республики Таджикистан / А.А. Маджидов // Материалы республиканской научно-практической конференции. Душанбе, 2019. – С. 204-209.

[9-М] Мачидов А.А. Особенности расчета ИРЧП в современных условиях Республики Таджикистан / Ф.М. Ахмадов, А.А. Маджидов // Проблемы перехода к системе национальных счетов и совершенствование методологии расчета статистических показателей: материалы республиканской научно-практической конференции (10 апреля 2019 г., г. Душанбе). – Душанбе, 2019. – С. 66-70.

[10-М] Мачидов А.А. Арзёбии омории нишондиҳандаҳои асосии бозори меҳнати вилояти Суғд / Ф.М. Аҳмадов, А.А. Мачидов // Иқтисоди рақамӣ ва зарурияти ҷорӣ намудани низоми нави ҳисобҳои миллӣ: маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмию амалӣ (ш. Душанбе, 17 феввали соли 2021.) – Душанбе, 2021. – С. 82-90.

[11-М] Мачидов А.А. Таҳлили омории тағйирёбии нишондиҳандаҳои бозори меҳнат дар вилояти Суғд / Н.М. Собирзода, А.А. Мачидов // Муаммоҳои ташаккулёбӣ ва рушди иқтисоди рақамӣ дар шароити муосири Ҷумҳурии Тоҷикистон: маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмию амалӣ (ш. Душанбе, 18 ноябри соли 2022.). – Душанбе, 2022. – С. 204-211.

5. Мавҷудияти санадҳои тасдиқкунандаи татбиқи натиҷаҳои илмӣ дар истеҳсолот ё имконияти татбиқ намудани онҳо

Маводҳо, хулосаҳо ва тавсияҳои дар диссертатсия овардашуда метавонанд аз ҷониби Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва бахшҳои он дар минтақаҳои ҷумҳурӣ ҳангоми таҳия ва татбиқи барномаҳои мусоидат ба рушди бозори меҳнат истифода шаванд. Натиҷаҳои таҳқиқот ба истифодаи мақомоти ҳокимияти маҳаллӣ ва шаҳрӣ дар раванди таҳияи стратегияҳо ва барномаҳои рушди иҷтимоӣ - иқтисодӣ, муайян кардани самтҳои афзалиятноки рушди бозори меҳнат ва паст кардани шиддатнокии бекорӣ, нигаронида шуда, ҳамзамон дар мактабҳои олий, ҳангоми омӯзиши фанҳои таҳассусӣ аз қабилӣ «Омори аҳолий», «Омори иҷтимоӣ-иқтисодӣ», «Омори бозори меҳнат» истифода шуда метавонанд.

6. Саҳми доктараб дар иҷрои таҳқиқоти диссертатсионӣ

Саҳми шахсии довталаб аз коркарди тавсияҳои назариявӣ ва амалӣ оид ба муайян ва арзёбии вазъи бозори меҳнат дар вилояти Суғд иборат аст, ки усулҳои омории омӯзиши пурра ва ҳамҷонибаи бозори меҳнат, коркард, таҳлил ва пешниҳоди хулосаҳоро аз натиҷаи таҳқиқоти оморӣ дар бар гирифтааст. Натиҷаҳои алоҳидаи таҳқиқоти диссертатсиониро метавон дар таҳияи ҳуҷҷатҳои стратегӣ ва татбиқи барномаҳои иҷтимоӣ, ба таври васеъ истифода бурд.

Қарори чаласа

Баъди шунидан ва муҳокима намудани диссертатсияи Мачидов Абдулмачид Абдуҳамидович дар мавзӯи «Таҳқиқи иқтисодӣ-омории бозори меҳнати минтақавӣ (дар мисоли вилояти Суғд)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.08.01 – Омор шунидани тақризи роҳбари илмӣ - доктори илмҳои иқтисодӣ, дотсент Собирзода Н.М., баромади мукарризони холис - доктори илмҳои иқтисодӣ, дотсент Комилов А.Қ, доктор Phd, муаллими калон Рачабов О.Ҷ. маҷлиси Шӯрои олимони факултети баҳисобгирӣ ва иқтисоди рақамӣ дар асоси натиҷаҳои овоздиҳии кушода ва хулосаи пешниҳодгардида оид ба мутобиқати ихтисос ва номи мавзӯ ба шиносномаи ихтисос, навгонии илмӣ, аҳамият ва хулосаҳои диссертатсия, инчунин натиҷаҳои корҳои нашршудаи диссертатсияи Мачидов Абдулмачид Абдуҳамидович

ҚАРОР ҚАРДА ШУД:

1. Диссертатсияи Мачидов Абдулмачид Абдуҳамидович дар мавзӯи «Таҳқиқи иқтисодӣ-омории бозори меҳнати минтақавӣ (дар мисоли вилояти Суғд)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.08.01 - Омор пешниҳод гардидааст, ба талаботҳои Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад.

2. Диссертатсияи Мачидов Абдулмачид Абдуҳамидович дар мавзӯи «Таҳқиқи иқтисодӣ-омории бозори меҳнати минтақавӣ (дар мисоли вилояти Суғд)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.08.01 - Омор барои баррасӣ ва ҳимоя ба Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA – 003-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон пешниҳод карда шавад.

3. Ба Мачидов Абдулмачид Абдуҳамидович дар мавзӯи «Таҳқиқи иқтисодӣ-омории бозори меҳнати минтақавӣ (дар мисоли вилояти Суғд)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои

иктисодӣ аз рӯйи ихтисоси 08.00.08.01 – Омор хулосаи мусбат дода шавад.

4. Назорати қарори мазкур ба зиммаи раиси Шӯрои олимони факултети баҳисобгирӣ ва иқтисоди рақамӣ воғузур карда шавад.

Ҳангоми овоздиҳӣ ба масъалаи мазкур 17 нафар иштирок доштанд. Натиҷаи овоздиҳии кушода чунин аст:

тарафдор	- 17 нафар
зид	- нест
бетараф	- нест

Хулосаи мазкур дар ҷаласаи Шӯрои олимони факултети баҳисобгирӣ ва иқтисоди рақамии Донишгоҳи имиллии Тоҷикистон аз 28 апрели соли 2023, суратмаҷлиси № 86 қабул гардидааст.

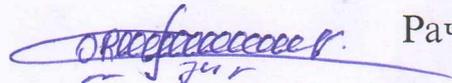
Раиси Шӯрои олимони факултети
баҳисобгирӣ ва иқтисоди рақамии ДМТ
н.и.и., дотсент

 Абдулмуминзода Н.А.

Муқарризони холис:
д.и.и., дотсент

 Комилов А.К.

Доктор Phd

 Раҷабов О.Ҷ.

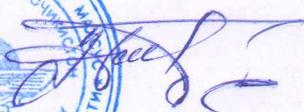
Котиби илмии Шӯрои олимони
факултети баҳисобгирӣ ва
иқтисоди рақамии ДМТ
н.и.и., дотсент

 Зокирова Ф.Ҷ.

Имзоҳои Абдулмуминзода Н.А., Зокирова Ф.Ҷ, Комилов А.К – ро тасдиқ менамоям:

Сардори Раёсати кадрҳо ва
корҳои махсуси ДМТ

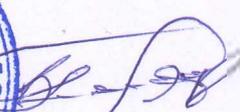
Тавқиев Э.Ш.

«07» 07 с.2023

Имзои Раҷабов О. Ҷ. – ро тасдиқ менамоям:

Сардори Раёсати кадрҳо ва
корҳои махсуси Донишгоҳи
давлатии тичорати Тоҷикистон

Пирзода С.С

«07» 07 с.2023